

Polska

Litwa

Estonia

Pracować i mieszkać w Zjednoczonym Królestwie –

Prawa i obowiązki obywateli

nowych krajów członkowskich

od 1 maja 2004 r.

Łotwa

Słowenia

Słowacja

Węgry

Czechy

Informace obsažené v tomto letáčku jsou k dispozici v češtině na:
www.workingintheuk.gov.uk

Selles reklaamlehes antud informatsiooni on võimalik leida veebileheküljelt:
www.workingintheuk.gov.uk

A kiadványban szereplő információkat magyar nyelven az alábbi címen lehet megtalálni:
www.workingintheuk.gov.uk

Šajā bukletā esošo informāciju var atrast latviešu valodā:
www.workingintheuk.gov.uk

Šio bukletu informaciją lietuviškai galima rasti tinklapyje:
www.workingintheuk.gov.uk

Informacje zawarte w tej broszurze dostępne są w języku Polskim na
www.workingintheuk.gov.uk

Informácie v tomto letáku si môžete nájsť na:
www.workingintheuk.gov.uk

Priloženě informacije so tudi v slovenščini na
www.workingintheuk.gov.uk

O czym jest ta broszura?

Ta broszura podaje informacje dotyczące przybycia do Zjednoczonego Królestwa, zamieszkania tu i podjęcia pracy przez obywateli nowych krajów członkowskich UE (krajów A8) wyszczególnionych na okładce. Podaje też, gdzie można znaleźć dalsze informacje.

Spis treści

Przyjazd do Zjednoczonego Królestwa	3
Praca w Zjednoczonym Królestwie – Program Rejestracji Pracowników (WRS)	5
Lista pomocnych organizacji i jak się z nimi skontaktować	13
Gdzie pracodawca może uzyskać dalsze informacje	15

Czy muszę pokazać swój paszport lub dowód osobisty przy wjeździe do Zjednoczonego Królestwa?

Tak, przy wjeździe do Zjednoczonego Królestwa wymagane jest pokazanie paszportu lub dowodu osobistego. Wjeżdżając przez port morski lub lotniczy skieruj się do wejścia oznaczonego „EEA/EU”, jeżeli takie jest.

Czy mam prawo zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie?

Prawo wspólnotowe umożliwia osiedlenie się w Zjednoczonym Królestwie tym osobom, które:

- pracują w tym kraju lub
- są w stanie utrzymać się bez uciekania się do pomocy ze środków publicznych.

Czy moja rodzina może zamieszkać ze mną w Zjednoczonym Królestwie?

Tak, osoby mające prawo zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie mogą sprowadzić rodzinę. W myśl prawa wspólnotowego do rodziny należą:

- małżonek lub partner osoby uprawnionej;
- dzieci i wnuki (poniżej 21 roku życia, powyżej 21 jeżeli są na utrzymaniu) osoby uprawnionej lub jej małżonka/partnera;
- krewni na utrzymaniu, np. rodzice lub dziadkowie osoby uprawnionej lub jej małżonka/partnera. Studenci mogą sprowadzić do siebie wyłącznie małżonka/partnera i dzieci na ich utrzymaniu;
- partner osoby uprawnionej (w tym partner tej samej płci) spoza Unii Europejskiej, nie będący jej małżonkiem, jeżeli spełniają wymogi przepisów imigracyjnych.

Inni krewni osoby uprawnionej, np. rodzeństwo lub kuzyni, nie mają automatycznego prawa do zamieszkania z nią. Jednakże podanie krewnego osoby uprawnionej zostanie rozpatrzone, jeżeli pracuje ona w Zjednoczonym Królestwie i:

- krewny jest na utrzymaniu osoby uprawnionej lub
- mieszkał z nią przed jej przybyciem do Zjednoczonego Królestwa

Jak mogę sprowadzić rodzinę do Zjednoczonego Królestwa?

Członkowie rodziny będący obywatelami krajów objętych obowiązkiem wizowym lub niebędący obywatelami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), chcący zamieszkać na stałe lub długoterminowo z osobą uprawnioną, powinni przed przyjazdem uzyskać pozwolenie na wjazd członka rodziny (EEA family permit). Powinni je uzyskać przed wyjazdem. W przeciwnym razie ryzykują, że nie zostaną wpuszczeni do Zjednoczonego Królestwa.

Czy członkowie rodziny niebędący obywatelami EOG potrzebują pozwolenia dla członka rodziny w celu odwiedzenia mnie w Zjednoczonym Królestwie?

Obywatele niektórych krajów potrzebują wizy, aby móc wjechać do Zjednoczonego Królestwa. Jeżeli członek rodziny osoby uprawnionej jest obywatelem jednego z tych krajów, będzie potrzebował on wizy wjazdowej lub pozwolenia na wjazd członka rodziny (EEA family permit). Natomiast członkowie rodziny niebędący obywatelami krajów objętych obowiązkiem wizowym są uprawnieni do pobytu w Zjednoczonym Królestwie bez wizy lub pozwolenia do 6 miesięcy, jeżeli spełniają wymogi przepisów imigracyjnych. Listę krajów, których obywatele potrzebują wizy, znaleźć można na stronie internetowej www.ukvisas.gov.uk

Czy jestem uprawniony do prawa pobytu UE?

Osoby uprawnione bez ograniczeń do swobodnego poruszania się w Unii Europejskiej mogą uzyskać dokument potwierdzający prawo pobytu (Residence Permit). Wniosek o ten dokument składa się na formularzu EEC1, dostępnym w biurze Application Forms Unit (szczegóły zob. poniżej).

Nieograniczone prawo do swobodnego poruszania się mają:

- obywatele Malty lub Cypru zatrudnieni, samozatrudnieni, studiujący, emerytowani lub posiadający środki na utrzymanie w Zjednoczonym Królestwie;
- obywatele krajów A8 zatrudnieni w Zjednoczonym Królestwie, których nie dotyczy obowiązek zarejestrowania się;
- osoby samozatrudnione;
- osoby emerytowane lub posiadające środki na utrzymanie.

W razie wątpliwości co do swojego statusu prawnego kraju prosimy o skontaktowanie się z biurem informacji - Immigration and Nationality Enquiry Bureau: Tel: 0870 606 7766

Jak uzyskać prawo pobytu?

Podanie składa się na formularzu EEC1, Formularz podaniowy można otrzymać w biurze Application Forms Unit.

Telefon: 0870 241 0645,

Text-phone (dla niedosłyszących): 0800 3898289,

Internet: www.ind.homeoffice.gov.uk

Formularz zawiera informacje, jak ustalić swój status prawny w Zjednoczonym Królestwie.

Program Rejestracji Pracowników

Od 1 maja 2004 r. większość obywateli nowych krajów członkowskich UE (oprócz Malty i Cypru) pracujących w Zjednoczonym Królestwie podlega obowiązkowi rejestracji w ramach Programu Rejestracji Pracowników (Worker Registration Scheme, WRS). Obejmuje on te osoby, które zamierzają podjąć u pracodawcy w Zjednoczonym Królestwie pracę zarobkową przez ponad 1 miesiąc.

Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się poniżej.

Czy muszę się zarejestrować, aby móc pracować w Zjednoczonym Królestwie?

Obowiązkiem rejestracji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Home Office) objęte są osoby, które:

- są obywatelami jednego z krajów A8 objętych Programem Rejestracji Pracowników (WRS),
- które podjęły zatrudnienie 1 maja 2004 r. lub później albo pracowały na terenie Zjednoczonego Królestwa przed tym terminem bez zezwolenia / niezgodnie z warunkami pobytu. Nie będą podejmowane żadne działania przeciwko osobom, które naruszyły warunki swojego pobytu przed 1 maja 2004 r.

Nieobjęte Programem Rejestracji Pracowników (WRS), a więc niezobowiązane do zarejestrowania się są osoby, które:

- są samozatrudnione (i nie podejmują żadnej pracy najemnej);
- 30 kwietnia 2004 r. przepracowały legalnie na terenie Zjednoczonego Królestwa 12 miesięcy bez przerwy;
- przepracowały legalnie na terenie Zjednoczonego Królestwa 12 miesięcy bez przerwy, z których część lub całość przypada po 30 kwietnia 2004 r.
- 30 kwietnia 2004 r. posiadały zezwolenie na wjazd lub pobyt w Zjednoczonym Królestwie, niepodlegający warunkom ograniczającym prawo do zatrudnienia;
- świadczą usługi na terenie Zjednoczonego Królestwa na rzecz pracodawcy prowadzącego działalność spoza Zjednoczonego Królestwa;
- są obywatelami Zjednoczonego Królestwa, innego kraju wchodzącego w skład EOG lub Szwajcarii;

- są członkami rodziny (małżonkami lub dziećmi poniżej 21 roku życia lub osobami na utrzymaniu) obywatela Szwajcarii lub EOG (innego niż kraju A8), zatrudnionego na terenie Zjednoczonego Królestwa;
- są członkami rodziny (małżonkami lub dziećmi na utrzymaniu) obywatela Szwajcarii lub EOG, zamieszkałego w Zjednoczonym Królestwie jako student, emeryt lub osoba samowystarczalna.

Definicja „przepracowania 12 miesięcy bez przerwy” – patrz str. 10.

Kiedy należy się zarejestrować?

Zgłoszenie do rejestracji w ramach Programu Rejestracji Pracowników winno nastąpić zaraz po podjęciu zatrudnienia, a najpóźniej w ciągu miesiąca od rozpoczęcia pracy. Niezarejestrowanie się w ciągu pierwszego miesiąca pracy spowoduje, że będzie ona nielegalna od upływu tego terminu do otrzymania ważnego zaświadczenia o dokonaniu rejestracji. Może też doprowadzić do konieczności przerwania pracy.

Jak złożyć podanie?

Należy wypełnić formularz WRS, wpisując imię i nazwisko, adres, datę urodzenia, obywatelstwo i dane o swoim zatrudnieniu.

W celu uzyskania formularza podaniowego i dalszych informacji prosimy zatelefonować pod numer **08705 210 224** lub odwiedzić stronę internetową **www.ind.homeoffice.gov.uk** lub **www.workingintheuk.gov.uk**

Jeżeli potrzebujesz pomocy w wypełnieniu formularza, zadzwoń pod nr **0114 259 6262**

Formularz należy wysłać na adres:

**Worker Registration Team
Home Office
Walsall Road
Cannock
WS11 0J**

Zalecamy wysłanie podania listem poleconym.

Do pierwszego podania należy załączyć:

- pisemne poświadczenie przez pracodawcę daty rozpoczęcia pracy przez składającego podanie,
- dwa zdjęcia paszportowe,
- swój ważny paszport lub dowód osobisty;
- opłatę 70 funtów.

Czy członkowie mojej rodziny muszą się zarejestrować, jeżeli chcą podjąć pracę?

Członkowie rodzin nie mają obowiązku rejestracji w ramach Programu Rejestracji Pracowników (WRS), chyba że są obywatelami kraju A8 objętymi tym programem.

Członkowie rodziny obywatela kraju A8 uprawnionego do prawa pobytu w EOG, jeżeli nie są obywatelami EOG, mogą wystąpić o wydanie dokumentu zaświadczonego ich prawo do mieszkania i pracy w Zjednoczonym Królestwie. (zob. str. 4).

Członkowie rodziny osoby zarejestrowanej w ramach Programu Rejestracji Pracowników (WRS), jeżeli nie są obywatelami EOG, mogą wystąpić o pieczęć stwierdzającą prawo pobytu członka rodziny, zaświadczonego ich prawo do mieszkania i pracy w Zjednoczonym Królestwie (na czas zatrudnienia osoby zarejestrowanej).

Podania o dokumenty zaświadczone prawo pobytu dla siebie należy składać na formularzu EEC1, natomiast podania o pieczęć stwierdzającą prawo pobytu rodziny na formularzu EEC3.

Formularz podaniowy można otrzymać w biurze Application Forms Unit.

**Telefon: 0870 241 0645,
Text-phone (dla niedosłyszących): 0800 3898289,
Internet: www.ind.homeoffice.gov.uk**

Co mam zrobić, jeżeli mój paszport/dowód osobisty został odesłany do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Home Office)?

Należy zakreślić odpowiednią kratkę na formularzu.

Jak mam dokonać wpłaty?

Wpłaty można dokonać brytyjskim czekiem, brytyjskim przekazem pocztowym, kartą kredytową lub debetową. Rozliczenie niektórych płatności może trwać do 5 dni. Przekaz pocztowy jest najszybszą metodą dokonania wpłaty.

Warunkiem przyjęcia podania jest dokonanie pojedynczej wpłaty 70 GBP. Nie przyjmujemy wpłat za więcej niż jedno podanie.

I co dalej?

W przypadku przyjęcia podania wyślemy wnioskodawcy:

● Kartę rejestracji

Zawiera ona imię i nazwisko osoby zarejestrowanej, datę urodzenia, obywatelstwo i jest opatrzona zdjęciem i niepowtarzalnym numerem rejestracyjnym. Zachowuje ona ważność dopóki, dopóty jej okaziciel jest zarejestrowany.

● Zaświadczenie o rejestracji

Ma ono postać listu. Upoważnia on zarejestrowaną osobę do pracy dla wymienionego pracodawcy. Kopię wysyłamy do pracodawcy. Zaświadczenie traci ważność wraz z zakończeniem zatrudnienia przez tego pracodawcę. Jeżeli osoba zarejestrowana przestała pracować dla pracodawcy wymienionego w zaświadczeniu, jest ono nieważne.

● Paszport/dowód osobisty

Kartę rejestracyjną oraz zaświadczenie należy przechowywać w bezpiecznym miejscu.

W razie odrzucenia podania (np. jeżeli wnioskodawca nie jest zobowiązany do zarejestrowania się) wraz z zawiadomieniem wyślemy wnioskodawcy jego paszport/dowód osobisty.

Uiszczoną opłatę zwrócimy w całości. Kopię zawiadomienia o odmowie rejestracji wyślemy do pracodawcy, informując go o przyczynie odmowy.

Co zrobić w przypadku zmiany pracy?

Zmieniając pracę, wnioskodawca winien wystąpić o zaświadczenie o rejestracji w ramach Programu Rejestracji Pracowników (WRS), uprawniające do podjęcia zatrudnienia u innego pracodawcy. Do tego celu należy użyć formularza WRS.

Podać numer rejestracyjny z karty oraz dane dotyczące nowego pracodawcy i datę rozpoczęcia nowej pracy. Należy też załączyć dowód nowego zatrudnienia, to znaczy pisemne zaświadczenie pracodawcy o nowym zatrudnieniu.

Następnie wydamy nowe zaświadczenie, uwzględniające nowego pracodawcę. Kopię wyślemy do pracodawcy. Osoba zarejestrowana winna zachować to nowe zaświadczenie, a także pozostałe zaświadczenia oraz kartę rejestracyjną ze zdjęciem.

Czy muszę płacić za nowe zaświadczenie o rejestracji?

Nie, opłatę uiszcza się jedynie przy pierwszej rejestracji WRS, kiedy wydana zostaje karta rejestracyjna.

Czy mogę wykonywać więcej niż jedną pracę jednocześnie?

Tak, ale na każdego dodatkowego pracodawcę wymagane jest uzyskanie odrębnego zaświadczenia o rejestracji.

Kto jest moim pracodawcą?

Pracodawcą jest ten, kto bezpośrednio płaci pracownikowi wynagrodzenie.

Czy zmieniając miejsce pracy w ramach umowy z tą samą agencją zatrudnienia potrzebuję nowego zaświadczenia o rejestracji?

Nie, jeżeli nie ma przerwy w zatrudnieniu, osoba zarejestrowana jest w dalszym ciągu uprawniona do pracy dla agencji zatrudnienia, bez względu na miejsce wykonywanej pracy. Jeżeli jednak nastąpi przerwa w zatrudnieniu powyżej jednego tygodnia, z chwilą podjęcia nowej pracy konieczne będzie ponowne uzyskanie zaświadczenia o rejestracji.

Co robić w razie zakończenia zatrudnienia?

Osoby pobierające zasiłek na dziecko (child benefit) lub korzystające z ulgi podatkowej (tax credits) winny w razie zakończenia zatrudnienia zatelefonować pod numer międzynarodowej infolinii ds. zasiłków na dzieci: **0845 302 1454**.

Co robić w razie zgubienia karty rejestracyjnej lub zaświadczenia?

Skontaktować się z biurem Programu Rejestracji Pracowników (WRS).

Jakie korzyści wynikają z zarejestrowania się w ramach WRS?

Po legalnym nieprzerwanym przepracowaniu 12 miesięcy w Zjednoczonym Królestwie osoba zarejestrowana nabędzie prawo do pełnej swobody poruszania się, bez konieczności zarejestrowania się w ramach Programu Rejestracji Pracowników (WRS).

Może też uzyskać prawo pobytu (EEA residence permit) potwierdzające, że na podstawie prawa wspólnotowego jest uprawniona do mieszkania w Zjednoczonym Królestwie.

Co jest uznawane jako 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia?

12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia w Zjednoczonym Królestwie uznaje się, gdy na początku i na końcu tego okresu osoba zarejestrowana pracowała tu legalnie, a przerwy w legalnym zatrudnieniu wynosiły w tym okresie w sumie nie więcej niż 30 dni. 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia należy udokumentować zaświadczeniami o rejestracji i innymi dokumentami.

Czy mogę mieć przerwy w pracy?

Tak, ale w postaci urlopu płatnego, a nie przerwy w zatrudnieniu.

Dlaczego zarejestrowanie się jest dla mnie korzystne?

W interesie pracownika leży zarejestrowanie się natychmiast po podjęciu zatrudnienia. Czas od momentu rejestracji liczy się na poczet 12-miesięcznego okresu nieprzerwanego zatrudnienia, którego zaliczenie uprawnia do uzyskania nieograniczonego prawa do swobodnego poruszania się. Pracodawcy nie mogą zatrudniać osób podlegających obowiązkowi rejestracji dłużej niż 1 miesiąc, jeżeli w międzyczasie osoby te nie zarejestrowały się.

Czy liczba osób mogących zarejestrować się w ramach WRS jest ograniczona?

Nie ma tu ograniczeń. Ktokolwiek znajdzie tu zatrudnienie i jest w stanie utrzymać się, zostanie przyjęty.

Czy muszę płacić podatki i składki ubezpieczeniowe?

Osoby, których dochody w Zjednoczonym Królestwie osiągnęły pewien poziom, są zobowiązane do płacenia podatków i składek na ubezpieczenia społeczne. Są one odprowadzane przez pracodawcę, zwykle w formie potrąceń z wynagrodzenia.

Osoby, które pracowały w Zjednoczonym Królestwie poprzednio i potrzebują informacji o podatkach i składkach ubezpieczeniowych za przepracowany okres, mogą uzyskać poufną informację pod numerem infolinii Urzędu Podatkowego: **0845 608 6000**.

Czy muszę mieć swój numer ubezpieczeń społecznych?

Numer ubezpieczeń społecznych (a National Insurance Number) nie jest niezbędny do podjęcia zatrudnienia czy zarejestrowania się w ramach WRS. Potrzebny jest on pracodawcy do zapewnienia dokonania właściwego zapisu wpłacanych składek. Aby otrzymać numer w Anglii, Szkocji lub Walii, należy się skontaktować z najbliższym oddziałem Ministerstwa Pracy i Rent (Department for Work and Pensions). W Irlandii Północnej podania przyjmuje Ministerstwo Rozwoju Społecznego (Department for Social Development). Pracodawca pomaga czasem przy złożeniu podania, odpowiedzialny za to jest jednak pracownik. Na dowód spełnienia tego wymogu pracownik powinien zachować dla siebie kopię podania o numer ubezpieczeń społecznych.

Osoby, które pracowały w Zjednoczonym Królestwie poprzednio, np. na podstawie zezwolenia na pracę (Work Permit), zezwolenia na pracę w branży hotelarskiej, gastronomicznej lub spożywczej (Sectors Based Scheme), w ramach programu dla wysokokwalifikowanej siły roboczej (Highly Skilled Migrant Programme) lub programu dla sezonowych robotników rolnych (Seasonal Agricultural Workers' Scheme) – powinny już posiadać numer ubezpieczeń społecznych.

Co mam robić, jeżeli jestem samozatrudniony?

Osoby pracujące na własny rachunek są zobowiązane do natychmiastowego telefonicznego zarejestrowania się w Urzędzie Podatkowym (Inland Revenue) (tel. **0845 915 4515**). Spóźniona rejestracja jest karana grzywną 100 GBP.

Jakich innych potrąceń mój pracodawca może dokonać z mojego wynagrodzenia?

Poza podatkami i składkami na ubezpieczenia społeczne pracodawca ma prawo dokonać potrąceń z wynagrodzenia wyłącznie tytułem kosztów transportu i mieszkania. Prawo określa górną granicę kwoty pobieranej na opłatę za mieszkanie.

Pracodawca czasem zwraca się do pracownika o podpisanie odrębnej zgody na dokonywanie tych potrąceń. Jeżeli pracownikowi nie daje się wyboru miejsca zamieszkania lub usług, takie potrącenia mogą być bezprawne. Przed podpisaniem wszelkich umów zalecamy zwrócenie się o poradę do Biura Porad Obywatelskich (Citizens Advice Bureau) lub telefonicznego poradnictwa nt. płacy minimalnej (minimum wage helpline), zob. str. 12 tej broszury.

Czy pracodawca może zatrzymać mój paszport?

Paszport należy do rządu Państwa, którego obywatelem jest posiadacz i tylko on winien go przechowywać.

Jakie wynagrodzenie powinienem dostawać?

Większość ludzi zatrudnionych na terenie Zjednoczonego Królestwa jest uprawnionych do wynagrodzenia co najmniej równego krajowej płacy minimalnej (National Minimum Wage). O wysokości płacy minimalnej można się dowiedzieć telefonując pod numer **0845 6000 678**, tam też należy się zwrócić w razie przypuszczenia, że otrzymywane wynagrodzenie jest niższe niż krajowa płaca minimalna.

Ile godzin mogę pracować?

Do większości stanowisk pracy w Zjednoczonym Królestwie mają zastosowanie przepisy ograniczające liczbę godzin przepracowywanych średnio w tygodniu i regulujące przerwy regeneracyjne oraz urlop wypoczynkowy. Pracownik winien sprawdzić, czy wykonywana przez niego praca jest objęta tymi przepisami i upewnić się, że ani on sam, ani jego pracodawca nie naruszają tych przepisów. Można to zrobić kontaktując się z Ministerstwem Handlu i Przemysłu (Department of Trade and Industry) – telefonicznie – dzwoniąc na nr **0845 6000 925** lub odwiedzając stronę internetową: **www.dti.gov.uk**.

Czy przysługuje mi prawo do urlopu?

Osoby pracujące na cały etat są uprawnione do czterech tygodni płatnego urlopu rocznie. Jeżeli więc pracownik jest zatrudniony na podstawie 1-letniego kontraktu, pracując pięć dni w tygodniu, ma on prawo do 20 dni urlopu. Urlopem tym mogą być jednak objęte dni świąteczne, dokładną liczbę dni urlopowych należy więc sprawdzić w umowie o pracę.

W razie niewykorzystania zaległego urlopu w momencie rozwiązania stosunku zatrudnienia pracodawca jest zobowiązany do zapłaty za niewykorzystane dni urlopu.

Jak szukać nowej pracy?

Najbliższy urząd zatrudnienia (Jobcentre lub Jobcentre Plus) może okazać się pomocny w znalezieniu nowej pracy. Można też szukać zatrudnienia za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej.

Te agencje dostarczają pracowników swoim klientom - firmom. Agencja rekrutuje pracownika, opłaca go, czasem też oferuje mieszkanie i dojazd do/z pracy. Sama praca jednak jest wykonywana dla klienta agencji i to on decyduje, w jaki sposób ma być wykonana.

Osobom zatrudnionym przez agencje pracy tymczasowej wynagrodzenie wypłacają agencje, one też dokonują potrąceń na podatki i składki ubezpieczeń społecznych.

Co robić, jeżeli mam obawy swoje zdrowie i bezpieczeństwo w pracy?

Pracodawca i osoba odpowiedzialna za stanowisko pracy zatrudnionego mają obowiązek chronić jego zdrowie, bezpieczeństwo i zadbać o dobre warunki. Ich obowiązkiem jest eliminowanie wszelkich zagrożeń w czasie pracy, mogących prowadzić do obrażeń i zachorowań.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania pracownika o wszelkich zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa i zdrowia, udzielania mu zaleceń i w razie potrzeby poddania go przeszkoleniu w tym zakresie.

W razie obaw odnośnie bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy należy się najpierw zwrócić do swojego przełożonego lub – jeżeli są tacy – przedstawiciela ds. bhp lub przedstawiciela związku zawodowego.

Jeżeli nie przyniesie to rezultatów, można się skontaktować z państwowym urzędem nadzoru bhp (Health and Safety Executive) - infolinia **0845 345 0055**. Aby móc porozmawiać w swoim języku, należy powiedzieć operatorowi, jaki to język. Wszystkie rozmowy traktowane są jako ściśle poufne.

Gdzie mogę uzyskać dalsze informacje?

Biuro Programu Rejestracji Pracowników:
Home Office Worker Registration Team
Moorfoot
Sheffield S1 4PQ
Tel: **0114 207 6022**
Email: **WRS@ind.homeoffice.gsi.gov.uk**
Internet: **www.workingintheuk.gov.uk**

Biuro informacji :
Immigration and Nationality Enquiries Bureau (INEB)
Tel: **0870 606 7766**

Ministerstwo Pracy i Rent:
Department for Work and Pensions
Tel: **0207 712 2171**
Internet: **www.dwp.gov.uk**
Urząd zatrudnienia (Jobcentre Plus),
Internet: **www.jobcentreplus.gov.uk**

Infolinia ds. krajowej płacy minimalnej:
National Minimum Wage Helpline
Tel: **0845 6000 678**

Infolinia dla nowo samozatrudnionych:
Newly Self-employed Helpline
Tel: **08459 15 4515**

Urząd nadzoru bhp:

Health & Safety Executive

HSE Infoline

Caerphilly Business Park

Caerphilly

CF83 3GG

Tel: **0845 345 0055**

Minicom: **02920 808537**

Email: **hseinformationservices@natbrit.com**

Internet: **www.hse.gov.uk**

Infolinie ds. wynagrodzeń w rolnictwie:

Agricultural Wages Board Helplines

Anglia i Walia **0845 0000 134**

Szkocja **0131 244 6392**

Irlandia Północna **02890 520813 lub 02890 524492**

Policja

W razie podejrzeń o eksploatawanie lub niewłaściwe traktowanie pracowników należy skontaktować się z najbliższym posterunkiem policji. Numer telefonu można znaleźć w lokalnej książce telefonicznej.

Biuro porad obywatelskich (Citizens' Advice Bureau)

Biuro porad obywatelskich oferuje bezpłatne, poufne i bezstronne porady. Służby pomocą w sprawach takich, jak długi, mieszkanie, kwestie prawne i dotyczące zatrudnienia. Biura te działają w większości miast. Można je znaleźć w lokalnej książce telefonicznej lub odwiedzić **www.citizensadvice.org.uk**.

Urząd podatkowy (Inland Revenue)

Urząd podatkowy oferuje porady w zakresie podatków, składek na ubezpieczenia społeczne (National Insurance contributions), krajowej płacy minimalnej (National Minimum Wage), ulg podatkowych (Tax Credits) i zasiłków na dziecko (Child Benefit). Lokalny urząd podatkowy można znaleźć w lokalnej książce telefonicznej lub odwiedzić **www.inlandrevenue.gov.uk**

Związki zawodowe (Trade Unions)

W wielu miejscach pracy działają związki zawodowe, strzegące praw ludzi tam zatrudnionych. Prawa te to: prawo do krajowej płacy minimalnej, przerwy regeneracyjnych, urlopu, wynagrodzenia za okres urlopowy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa przy pracy, prawo do wstąpienia do związku zawodowego i ochrony przed niesprawiedliwą dyskryminacją.

Z problemami można się zwrócić do związku zawodowego lub skorzystać z infolinii TUC „Know Your Rights Line“ (znaj swoje prawa): **0870 600 4882**. Dalsze informacje o prawach pracowniczych zawiera strona internetowa: www.tuc.org.uk

Learn Direct

Learn Direct oferuje bezpłatne informacje na temat możliwości nauki języka angielskiego w wybranym rejonie. Za niektóre z oferowanych kursów pobierane są opłaty. Infolinia: **0800 100900**

Informacje dla pracodawców

Założeniem Programu Rejestracji Pracowników (WRS) jest prosty system rejestracji, nienakładający na potencjalnego pracodawcę osoby pochodzącej z jednego z 8 nowych krajów członkowskich UE dodatkowych, zbędnych obciążeń.

Za podanie o dokonanie rejestracji odpowiedzialny jest pracownik. Pracodawca winien jednak zaopatrzyć pracownika w zaświadczenie na papierze firmowym, podające dzień rozpoczęcia pracy. Pracownik będzie go potrzebował do zarejestrowania się.

Na pracodawcę przepisy nakładają obowiązek upewnienia się, że może on zatrudnić pracownika z jednego z 8 nowych krajów członkowskich UE. Zatrudnienie pracownika z kraju A8 jest dozwolone w pierwszym miesiącu. Złożenie przez pracownika podania o zarejestrowanie w ciągu tego miesiąca przedłuża okres, w którym pracodawca ma prawo do zatrudnienia tego pracownika, aż do rozpatrzenia podania. Wydanie pracownikowi zaświadczenia o rejestracji ponownie przedłuża prawo do jego zatrudnienia przez tego pracodawcę.

Pracodawca może uiścić opłatę za rejestrację w imieniu pracownika. Warunkiem przyjęcia podania jest dokonanie pojedynczej wpłaty 70 GBP. Nie przyjmujemy wpłat za więcej niż jedno podanie.

Pracodawca powinien:

- pobrać i zachować kopię wypełnionego podania o rejestrację jako dowód złożenia przez pracownika podania w ciągu 1 miesiąca od podjęcia przez niego pracy;
- pobrać i zachować kopię ważnego zaświadczenia o rejestracji.

W razie odrzucenia podania o rejestrację przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Home Office), pracodawca zostanie poinformowany o przyczynach odmowy. W takim przypadku pracodawca winien rozwiązać stosunek zatrudnienia z pracownikiem. Jeżeli okaże się, że pracownik nie jest zobowiązany do zarejestrowania się w ramach WRS, podanie i opłata zostaną mu zwrócone

wraz z pismem wyjaśniającym. W takim przypadku pracodawca winien zażądać o przedstawienie mu dowodu, że pracownik nie jest zobowiązany do zarejestrowania się i zachować kopię tego dowodu. Dalsze informacje zawierają wytyczne dla pracodawców „Comprehensive guidance for employers on changes to the law on preventing illegal working” (Przewodnik po zmianach w przepisach dotyczących zapobiegania nielegalnemu zatrudnieniu). (można je pobrać ze strony internetowej IND lub zamówić bezpłatnie, dzwoniąc pod numer infolinii dla pracodawców (Employers' Helpline): **0845 010 6677**).

W myśl nowych regulacji prawnych pracodawca może być uznany winnym przestępstwa, jeżeli:

- nie jest uprawniony do zatrudniania danego pracownika;
- nie posiada kopii wypełnionego formularza podaniowego;
- w dalszym ciągu zatrudnia tego pracownika.

Za ww. przestępstwa grozi kara do 5000 GBP grzywny.

Biuro WRS prześle pracodawcy kopię zaświadczenia o rejestracji lub kopię zawiadomienia o odrzuceniu podania.

W przypadku nieotrzymania w ciągu 1 miesiąca od zatrudnienia danego pracownika kopii zaświadczenia o rejestracji, można się skontaktować z biurem WRS: tel. **0114 207 6022**, faks: **0114 207 6023**.

Dalsze wytyczne dla pracodawców można uzyskać dzwoniąc pod numer **0845 010 6677** lub na stronie internetowej: **www.ind.homeoffice.gov.uk**